

I.

Pest Megyei Bíróság
11.P.23.343/2005/27.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Pest Megyei Bíróság a dr. Enczi János ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Németh Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen szerzői jog megsértésének megállapítása és járulékai iránt indult perében meghozta a következő

í t é l e t e t :

A bíróság a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 515.000 (ötszázötvenötezer) Ft perköltséget. A felek felmerült további költségeiket maguk viselik.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 (tizenöt) napon belül fellebbezésnek van helye, melyet a Bíróságon 3 egyező példányban kell benyújtani írásban, a Ítéletáblához címezve.

Tájékoztatja a feleket, hogy a Pp. 73/A. § a) pontja szerint a jogi képviselet kötelező az Ítéletábla előtti eljárásban az ítélet, valamint az ügy érdemében hozott végzés ellen fellebbezést (csatlakozó fellebbezést) előterjesztő fél számára.

Ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére, vagy összegére, a meg nem fizetett illeték vagy állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, csak az előzetesen végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel, vagy a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos, illetve a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul - és a felek tárgyalás tartását nem kérték - a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el.

A másodfokú bíróság az ügy érdemében tárgyaláson kívül határoz, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását a fellebbező fél a fellebbezésében kérheti.

I n d o k o l á s :

A bíróság a per anyaga alapján az alábbi tényállást állapította meg:

1980-ban a vállalata kiadásában, két kötetben megjelent című könyve. A kiadvány a felperes

engedélyével az általa újrarajzolt, korábbi alkotóktól átvett ábrákat tartalmazta, s a borítón a felperes művészneve feltüntetésre került

Az 1985 -ben megjelent, Az c. könyv szintén a felperes által átrajzolt ábrákkal illusztrált, s a borítón a rajzok készítőjeként a felperes megjelölésre került („A rajzokat készítette)

2004 - ben az alperes kiadásában 1500 példányban, kép - és ábraanyaggal bővített változatban ismét megjelent c. könyve. Ezen műben a korábbi kiadásban szereplő ábrák közül 119 darab, valamint a c. könyv felperes által újrarajzolt 4 db grafikája (összesen 81 db alaprajz, 15 db metszet, 4 db homlokzati rajz, 14 db rekonstrukciós rajz, 3 db szerkesztés és 2 db részletmegoldás) megtalálható. A kiadvány belső oldalán az újonnan készített rajzok készítői név szerint kerültek feltüntetésre, míg a korábbi kötetben is szerepelt ábrák vonatkozásában az szerepelt, hogy azok „... a könyv első kiadásából származnak”. Ezen kiadáshoz a felperes hozzájárulását nem kérték, és a könyvben a nevét sem tüntették fel.

A korábbi kiadású könyvekből átvett ábrák művészi alkotások, szerzői művek, azonban azok másolatok, szerzőjük nem a felperes.

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes Az című, -es kiadású könyvében szerepeltett 137 ábrával - melyek közül 133-at ugyanezen könyv -as kiadásából, 4-et pedig a c. könyvből a felperes engedélye nélkül vett át - megsértette szerzői jogát, és tiltsa el a további jogsértéstől. 10. számú beadványában - a kereseti kérelmében megjelöltektől eltérően - összesen 119 ábrát sorolt fel, melyek engedély nélküli átvétele során a felperes jogellenesen járt el. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint 565.700 Ft és annak 2004. július 1. napjától számított törvényes késedelmi kamatai, valamint a jogdíj 100 % - ának megfelelő pótdíj, azaz 565.700 Ft és a perköltség megfizetésére. Keresete alapjául előadta, hogy az alperes az általa kiadott könyvben engedélye nélkül használta fel az általa készített, szerzői műnek minősülő ábrákat, ezért a meg nem fizetett felhasználási díjjal jogalap nélkül gazdagodott. Sérelmezte továbbá azt is, hogy az alperes a rajzok készítői között a felperes nevét nem tüntette fel, ezért - a Egyesület gyakorlata alapján - pótdíj fizetésére köteles, melynek összegét a könyv nyomtatási példányszáma és a felhasznált ábrák nagysága alapján határozta meg.

Az alperes kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltség viselésére kötelezését. Álláspontja szerint a felperes által készített rajzok nem rendelkeznek olyan egyéni - eredeti jelleggel, mely szerzői jogi oltalmukat megalapozná, hiszen azok épületek alaprajzai, egyszerű szolgálai másolatok, melyek már korábban, más forrásokban megjelentek. Hivatkozott emellett arra, hogy a szerzői jogi védelemhez nem elég pusztán az a tény, hogy a felperes neve az eredeti kiadványban az ábrák készítőjeként feltüntetésre került.

A felperes keresete az alábbiak szerint nem alapos.

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) - az 1. § (1) bekezdése szerint - védi az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokat. Ugyanezen jogszabály (2) bekezdése alapján szerzői jogi védelem alá tartozik az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása, így a h) pont szerint különösen a rajzolás, festés, szobrászat, metszés, nyomás útján vagy más hasonló módon létrehozott alkotás és annak terve, míg a k) pont alapján az építészeti alkotás és annak terve, valamint az épületegyüttes, illetve a városépítészeti együttes terve. A szerzői jogi védelem a (3) bekezdésre tekintettel az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem

nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítélettől.

Az e körben kialakult állandó gyakorlat szerint szerzői műnek kizárólag az olyan szellemi alkotás minősülhet, mely egyéni abban az értelemben, hogy az adott körülmények között lehetőség van többféle kifejezési módra, s ezek közül a szerző egyéni módon valósítja meg azok egyikét vagy másikat; s amely eredeti abban az értelemben, hogy az nem csupán valamely már meglévő alkotás szolgai másolata.

A perben szakértőként eljáró szakvéleményében a felperes által saját készítésű rajzként megjelölt 119 ábra vonatkozásában akként foglalt állást, hogy azok egyéniek, eredetiek, így szerzői műnek minősülnek; azonban - a rekonstrukciós és homlokzati rajzok kivételével - nem a felperes a szerzőjük. Álláspontja szerint mivel a felperes feladata egy építészeti szakkönyv illusztrálása volt korabeli kiemelkedő építészeti alkotások tervei segítségével, a felperes célja nem is irányulhatott egyéni, eredeti alkotás létrehozására, hanem rajzainak az eredeti alkotásokkal a lehető legnagyobb mértékben egyezni kellett. Kifejtette, a rekonstrukciós és homlokzati rajzokat illetően van lehetőség egyéni eredeti mű létrehozására, azonban e körben külön vizsgálendő, hogy azok a felperes önálló alkotásai - e, vagy korábbi munkák átvétele.

A bíróság az aggálytalan, logikus és ellentmondásmentes szakvélemény alapján - melyet érdemi előadással a felperes maga sem cáfolt - arra a meggyőződésre jutott, hogy a felperes feladata a hivatkozott ábrák elkészítése során nem egyéni - eredeti jelleggel rendelkező szerzői mű létrehozása, hanem a már meglévő alaprajzok, metszetek újrarajzolása volt. Eszerint tehát kizárólag egyféle „kifejezési móddal” élhetett, azzal, hogy saját személyiségét, egyéniségét, ötleteit háttérbe szorítva a korábbiakkal leginkább megegyező ábrát készíti el.

A szakvélemény alapján elkülönülten vizsgálendő rekonstrukciós és homlokzati rajzokkal kapcsolatban a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (Pp.) 164. § (1) bekezdése szerint a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy azok saját szellemi tevékenységének termékei, azaz általa alkotott szerzői művek. A felperes azonban ezen bizonyítási kötelezettségének a jogkövetkezményekre is kiterjedő bírói figyelmeztetés ellenére nem tett eleget, a személyes megjelenésre kötelezéssel történő idézés ellenére a tárgyaláson nem jelent meg, érdemi nyilatkozatot nem terjesztett elő, s az alperes által készített forrás-megjelölést nem vitatta.

A bíróság a felek előadása és a beszerzett szakvélemény alapján - tekintettel a bizonyítási teher Pp. 3. § (3) bekezdésében foglalt szabályára, valamint arra a körülményre is, hogy a felperes a bíróság előtt személyesen nem jelent meg - azt állapította meg, hogy a felperes által sajátjaként megjelölt ábrák készítője, szerzője nem a felperes. Ezért mind a jogsértés megállapítása, mind az alperes marasztalása iránt előterjesztett keresetet elutasította.

A bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a pereszes felperest kötelezte a perköltség viselésére, melynek mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint, a felperes által csatolt megbízási

szerződés és teljesítési igazolás alapján határozta meg, tekintettel arra, hogy az abban meghatározott ügyvédi munkadíj összege a pertárgy értékével, és a felperesi képviselő által ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban állt. A felperes által előlegezett szakértői díj a Pp. 75. § (1) bekezdésére tekintettel a perköltség része, ezért annak viselésére a felperes a fenti jogszabály alapján szintén köteles.

2007. március 26.

. Sándor Ottó
bíró